

Oscar Ribas EXCAP DE GOVERN

«L'electorat no perdonaria que hi hagués un bloqueig»

ENRIC GUINART / IAGO ANDREU*
SANT JULIA DE LÒRIA

La sorpresa del discurs d'investidura del candidat socialdemòcrata Jaume Bartumeu va arribar quan va demanar a l'excap de Govern, Oscar Ribas, que acceptés ser ambaixador extraordinari davant la Unió Europea per negociar l'acord d'associació. El veterà polític analitza en aquesta entrevista els reptes que el país té plantejats en política europea, així com altres qüestions polítiques d'actualitat.

—¿Quina valoració fa de l'ofertament de Jaume Bartumeu?

—Ja fa temps, abans de les eleccions, en articles i declaracions a la premsa, sempre he ofert la meua col·laboració amb el Govern que sigui. En els anys que m'he arrossegat a la política, he estat a la majoria i a l'oposició, però sempre m'he ofert a col·laborar en assumptes concrets en què estiguéssim d'acord. Mai no m'he considerat un home de partit. A partir d'aquest ofertament meu, Jaume Bartumeu em va demanar si col·laboraria amb el Govern si ell tenia la responsabilitat d'encapçalarlo. La meua resposta va ser, evidentment, afirmativa i, a més, li vaig dir que em complia molt perquè en aquest aspecte concret coincidim quasi completament. A principi dels 90 ell i jo vam formar part del mateix equip de Govern i havíem tingut ocasió de dissenyar les relacions amb la Unió Europea.

—¿I quant a l'oferta concreta de ser ambaixador extraordinari?

—De la possibilitat d'assumir un càrrec concret no en vam parlar i, a més, jo penso que les modalitats són secundàries. Suposo que obeeix a l'estratègia de pensar que això facilitaria les coses. Per a mi, l'únic condicionament és que s'adapti a les meves circumstàncies personals. Per això vaig dir que aquesta col·laboració no podia implicar una col·laboració plena.

—¿Què li sembla la proposta concreta d'associació del PS?

—El que hem llegit fins ara és molt general. Hi ha idees que ja als anys 90 havíem desenvolupat informalment amb Jaume Bartumeu. Tenint en compte el que ha publicat la premsa, estic d'acord totalment amb els plantejaments que fins ara ha fet el Partit Socialdemòcrata.

—En àmbit pràctic, ¿en què es traduirà aquest acord d'associació?

—És molt difícil de dir. Cal dir, primer, que serà una negociació difícil, més difícil que fa 20 anys, perquè aleshores hi havia 12 membres a la Unió Europea i ara n'hi ha 27, i més fàcil que d'aquí a cinc anys, perquè hi pot haver encara

►► **Animat** ► Ribas gesticula durant un moment de l'entrevista amb EL PERIÒDIC, ahir.

més membres. Serà una negociació llarga i difícil. Que ningú no esperi que un cop constituït el Govern tot estarà arreglat amb la Unió Europea en una setmana. Es pot preveure que serà llarga si tenim en compte l'experiència de l'acord que ja vam signar amb la Unió Europea. Jo vaig començar sent cap de Govern, demanant l'inici de les negociacions el 1984 i va ser el meu successor, Josep Pintat, qui va fer les negociacions, molt encertades i reeixides. Ell va acabar el mandat i jo vaig tenir l'oportunitat de signar l'acord quan vaig tornar a ser cap de Govern el 1990. Cal tenir en compte que la negociació d'un acord relativament senzill amb la UE va durar sis anys, i aquest, que és molt més complex i hi intervien molts més factors, amb molta sort, pot acabar amb la legislatura i no seria estrany que necessitessin dues legislatures.

—¿L'objectiu últim és tenir els avantatges de ser un Estat membre de la Unió Europea sense ser-ho?

—Aquest seria l'objectiu màxim. Ara bé, també hi ha una altra part que ha de dir alguna cosa, perquè fins ara nosaltres només parlem d'allò que ens interessa.

—A la campanya de les eleccions europees tots parlen dels paradisos fiscals... ¿Quin paper juga aquesta etiqueta en aquest procés?

—S'està exagerant el paper dels paradisos fiscals en aquesta crisi. Avui mateix he llegit al PERIÒDIC que el ministre espanyol d'Afers Exteriors carregava la crisi internacional so-

L'ACORD AMB LA UE

«Serà una negociació llarga i difícil i no seria estrany que necessitessin dues legislatures»

EL MOMENT

«És important encetar les negociacions amb la UE ara mateix perquè Europa ha tingut un problema amb nosaltres»

INTERCANVI DE DADES

«Quan el futur Govern s'assegui a parlar amb Brussel·les, això ha d'estar liquidat, per a bé o per a mal»

bre els paradisos fiscals i això em sona com una excusa davant de la seva ciutadania. Avui al món ningú no es creu que els paradisos fiscals siguem la causa de la crisi mundial. Ara bé, aprofitant la crisi i la pressió sobre els paradisos fiscals es pot convèncer la Unió Europea que ara és el moment de donar una sortida i una solució als paradisos fiscals: estem geogràficament a Europa, som un Estat de dret democràtic... és a dir, tenim tots els requisits per ser membres de ple dret de la Unió. També som conscients que en el moment de constituir la Unió no es van tenir en compte les particularitats dels petits estats. D'entrada nosaltres renunciem a ser un Estat membre i, per tant, a tenir dret de veto, representants a la Comissió, etc. Però com a contrapartida se'ns han de reconèixer certes especificitats que són justes. Es parla d'igualtat dels estats, però jo entenc que aquesta igualtat ha de ser ponderada, perquè tenim uns condicionaments. Per això no podem assumir, per exemple, la llibertat d'establiment de persones.

—¿La negociació es podria estendre a la resta de petits estats?

—Això forma part de les converses que haurem de tenir i de l'estratègia que se segueixi. Pot ser factible, però l'important no és que sigui factible, sinó saber abans què ens convé. D'altra banda, hem de ser pragmàtics, els petits estats per a Europa no som res. Els microestats no som un problema greu per a Europa, però Europa és greu per a nosaltres. Si ens quedéssim tal com estem, Europa

no patiria gaire, i això és un problema, perquè costa fer seure Europa per parlar dels nostres problemes. Per això pot ser interessant encetar les converses en aquest moment, ara mateix, perquè Europa ha tingut un problema amb nosaltres i ara és més fàcil fer-los seure a negociar.

—¿Quin grau s'hauria d'assolir en l'aixecament del secret bancari?

—Desconec el detall dels fets. Pel que sé, és un problema immediat que haurem de resoldre d'ara al setembre, d'una manera o d'una altra. Quan el Govern s'assegui a parlar amb Brussel·les, això ha d'estar liquidat, per a bé o per a mal, però és un problema que no pot esperar a les negociacions amb Europa.

—¿Com veu la presència del sector bancari a altres centres 'off shore'?

—El problema torna a ser el d'encaix amb Europa. Ara, sense acords estables amb la Unió Europea, no hi ha cap altra sortida per als bancs. Amb un acord estable i més o menys definitiu amb Europa, el futur pot ser un altre. En qualsevol cas, aquest podria ser un dels objectes a posar damunt la taula de les negociacions.

—¿És possible que la banca deixi de ser un sector tan estratègic?

—És molt difícil, perquè el sector financer és important a tots els països del món. El sector bancari no només és fer beneficis, sinó també posar diners en circulació. Si aquí, en el cas hipotètic, desaparegués la banca, el finançament tant públic com privat s'hauria de substituir, i ¿quina és la substitució? Caldria buscar finançament a fora, que s'obtingués, però en unes condicions diferents a les actuals i amb una gran afectació de la sobirania. Ara bé, cal fer una diversificació de l'economia, que depèn massa del sector financer, com també depèn massa del turisme o del comerç. S'ha d'equilibrar introduint nous sectors que prenguin pes als que ja hi ha.

—¿Com valora l'emissió de deute públic que ha deixat preparada el Govern en funcions?

—És un mitjà més, però el problema és saber qui subscriurà el deute públic. Si al final acaba amb els bancs d'aquí, és igual que si els bancs donessin un crèdit. A més, també hi ha una qüestió de responsabilitat: ¿qui respon d'aquest deute, l'Estat o els bancs? Si jo vull comprar deute públic, vull saber qui en respon. Si en respon el Govern d'Andorra, valoraré la capacitat del Govern per garantir-me el deute, i si en respon la banca, valoraré la situació de la banca andorrana.

—¿Com veu les negociacions postelectorals per a la investidura?

—La política andorrana sempre ha estat complicada i jo he estat un mal estratega electoral. Quan m'he ocupat de l'estratègia d'unes eleccions, sempre he perdut. Suposo que tots moviments que hem vist tenen una finalitat estratègica, són un *forcing*.

—¿La possibilitat d'un bloqueig també la lleigem en clau d'estratègia més que no de possibilitat real?

—Des del començament, vaig pensar que el bloqueig seria una catàstrofe

pel país i, a més, tenia l'íntima convenció que l'electorat això no ho perdonaria. Tenim l'experiència del 1992, quan va passar una cosa que deu ser l'únic cop que ha passat en la història de la democràcia: que és que l'assemblea s'autodissolguí i es quedí el Govern. En cap país democràtic dubto que hagi passat que dimiteixi el sobirà i es quedí el que ha emanat del sobirà. ¿Què va passar? Doncs que l'elector va culpar del bloqueig el Consell General.

–¿En les negociacions entre el PS i ApC prefereix acords puntuals o un pacte de legislatura?

–D'entrada seria més prudent, i seria partidari de fer acords generals en els grans temes i no voler arribar a un pacte de legislatura durant les primeres setmanes. Primer cal assajar acords sobre qüestions com Europa, la fiscalitat o la política social. Si l'experiència d'aquests acords fos positiva, sí que es podria avançar amb un pacte de legislatura.

–¿Quina fórmula és més adequada: un Govern amb presència de tots dos partits o amb independents ben vistos tots dos?

–Ja fa anys que aposto per un Govern d'unió nacional on tots els partits parlamentaris estiguessin representats en el Govern en funció dels resultats electorals. Aquesta fórmula no s'accepta, però veig que s'estan buscant fórmules afines als meus

plantejaments, ja sigui en forma de coalició o amb independents. Això és preferible a la piconadora única que hem viscut fins ara i que no funciona en països petits.

–Tot i definir-se com a democristià, sempre ha mirat més cap a l'esquerra que cap a la dreta, com a mínim en clau interna...

–I en clau externa també. ¿Què separa la democràcia cristiana de la socialdemocràcia? Moltes coses, però

LA INCLINACIÓ

«No és estrany que si em declaro democristià estigui més a prop de la socialdemocràcia que dels liberals»

també hi ha molt en comú. Amb els socialdemòcrates estem molt propers en la qüestió social, només ens separa una qüestió de mesures, però no d'ideologia. L'enfrontament fort està en les qüestions de moral o d'ètica, com l'avortament, per exemple. Per tant, no és estrany que, si em declaro democristià, estigui més a prop de la socialdemocràcia que dels liberals.

–¿Què els va passar als progressistes d'aquest país perquè hagin hagut d'esperar 15 anys per tornar al Govern?

–Una crisi política: després de l'aprovació de la Constitució es van cometre una sèrie d'errors i el poder va acabar caient en un altre centre polític, el del Partit Liberal.

–¿El creixement econòmic d'aquests 15 anys ha adormit la classe política?

–Això és claríssim. Quan un país, una família o una empresa van bé, la tendència és no tocar res. És falta de previsió a mitjà o a llarg termini. Un bon empresari ha de preveure què farà en una època de crisi i això és el que ha faltat.

–¿Andorra ha perdut la capacitat d'anticipar-se als canvis?

–Sí. Als anys 80, quan se sabia que Espanya entraria al mercat comú, ja es preveia que aquí hi hauria un canvi i s'ha anat posposant fins ara. Jo calculava que la crisi, a part de la mundial, arribaria abans i obligués abans als canvis. Als anys 80 els polítics ja tenien la visió que hi havia el perill d'un canvi cap a pitjor de les circumstàncies. Tot el que es va dir que passaria en aquell moment, ha anat passant. Jo diferencio el polític del gestor, tots dos són igualment importants, però el polític és el que té visió de futur. ≡

*politica@andorra.elperiodico.com